

Ongevallen met platform-/plateauliften

Betrokkenen komen met de schrik vrij

April 2018

De situatie

Een man stapte in een winkel van een grote keten in een zogenaamde platformlift: een lift zonder kooi afsluiting, met vasthoudbesturing, vallend onder de Richtlijn machines. Hij ging met een grote doos met zojuist aangekochte goederen, zijn dochter en een kleine wandelwagen, met daarin een baby, in deze lift naar beneden. De doos bleef echter haken tegen de schachtwand, werd opgetild en tilde ook de wandelwagen op. Gelukkig liet de man de knop van de vasthoudbesturing los en kwam iedereen met de schrik vrij. De man vond achteraf dat deze lift niet geschikt was voor het meenemen van goederen in de kooi en vond dat daartoe ook een waarschuwingsaanduiding bij de lift geplaatst zou moeten zijn. Hij deed zijn beklag hierover bij Inspectie SZW, met het verzoek om ter plekke te gaan kijken. De Inspectie SZW vroeg de man hierop om terug te gaan naar de desbetreffende winkel en de nodige gegevens over de lift te noteren en door te geven, zodat melding hiervan gemaakt zou kunnen worden in het kader van de Warenwet. Daar voelde de man echter niet voor, omdat dit zijns inziens een taak voor Inspectie SZW zou moeten zijn.

Oorzaak

Als bij een lift zonder kooi afsluiting de schachtwand tegenover de kooitoegang niet vlak is, kunnen goederen tijdens een neerwaartse rit blijven haken en kantelen, waardoor personen bekneld kunnen raken. Dit heeft bij personenliften, met name liften met overnamebesturing, geleid tot meerdere dodelijke ongevallen, omdat de persoon die de goederen begeleidde niet in staat was om de noodstop te bedienen. Bij personenliften is kooi afsluiting al heel lang verplicht. Dat is bij platformliften niet het geval omdat de bedienende persoon, als er iets mis gaat, direct de bedieningsknop loslaat, waardoor de lift stopt. Dit, in combinatie met de lage snelheid (0,15 m/s) wordt als voldoende veilig verondersteld.

Conclusie en hoe te voorkomen

Hoewel het niet handig is om met twee personen, goederen en een wandelwagen een platformlift te gebruiken, die daarmee behoorlijk vol is, mag dit wel. Om dergelijke situaties te voorkomen, zou een waarschuwingsopschrift wat kunnen toevoegen. Zodat gebruikers alerter zijn. Belangrijk is verder dat ook platformliften, net als personenliften, onderhouden en in goede staat gehouden worden. Toezicht daarop, in de vorm van keuringen, wordt al jaren bepleit. Vooral nog geeft de overheid echter geen gehoor aan dat verzoek vanuit de liftenbranche.

Moeder en kind bekneld onder kooi platformlift

Juni 2016

De situatie

Na het ontgrendelen van de schachtdeur van een platformlift op de begane grond maakte een medewerker van een winkel de putvloer schoon. Hij gebruikte daarbij een ontgrendelsleutel. Na deze werkzaamheden is de schachtdeur helaas niet goed gesloten. Toen de winkel open ging, drukte een bezoeker op de haal-drukknop, opende de schachtdeur en stapte daarbij nietsvermoedend met haar kindje in een buggy in de put, in de veronderstelling dat ze in de lift stapte. Hierna is de schachtdeur vanzelf gesloten en kwam het plateau naar beneden, omdat de vrouw een oproep geplaatst had voordat ze de schacht betrad. Daardoor ontstond gevaar voor beknelling van het slachtoffer en haar kind onder de kooi. Ook omdat de putdiepte van deze lift slechts enkele centimeters bedroeg. Gelukkig kon de lift op tijd worden gestopt nadat mensen in de winkel heel hard aan de deur hebben getrokken en/of door de weerstand van de buggy. De vrouw en haar kind kwamen met de schrik vrij. Het incident is op de bewakingscamera vastgelegd.

Oorzaak

Het betrof hier een platformlift in een gesloten schacht. Het slachtoffer heeft niet opgemerkt dat ze de schacht in liep terwijl het plateau boven haar stond, in plaats van op de begane grond. Misschien omdat ze de buggy voor zich uit duwde. Normaal gesproken, kan de schachtdeur alleen geopend worden als het plateau voor de desbetreffende stopplaats staat. Doordat de winkelmedewerker de deur na de schoonmaakwerkzaamheden onder het plateau echter niet goed gesloten had, was dit nu niet het geval. Het was een zelf-invallend grendelslot. Bijzonder is dat de deur wél dichtviel en vergrendelde nadat de vrouw was ingestapt en niet na het schoonmaken van de put. De lift kon in beweging komen na het sluiten en grendelen van de schachtdeur doordat overnamebesturing aanwezig was op de buitendrukknop en deze ook door het slachtoffer ingedrukt was voordat ze de schacht inliep.

Conclusie en hoe te voorkomen

Een zelf-invallend grendelslot en overnamebesturing op de buitendrukknoppen is toegestaan bij dergelijke platformliften, maar de installatie moet wél van een zogenaamde DOM-schakeling (Door Open Monitoring) zijn voorzien: een voorziening die de lift blokkeert als de schachtdeur handmatig ontgrendeld is. Deze voorziening werkte bij deze lift niet of ontbrak. Het nut hiervan is hiermee weer aangetoond.

Vrouw lichtgewond door vallende beplating in platformlift

Augustus 2014

De situatie

Het slachtoffer is met de platformlift van de 2e naar de 1e etage gegaan. Daar is zij uitgestapt en even later weer ingestapt. Toen zij de lift opwaarts bediende met de vasthoudbesturing, kwamen direct bij vertrek van de lift de twee bovenste panelen van de schachtbeplating los en vielen naar beneden. Bij haar poging om uit de lift te vluchten, werd het slachtoffer geraakt door de vallende schachtbeplating en raakte zij daarbij licht gewond aan haar hand en been.

Oorzaak

Het ongeval kon gebeuren doordat de tornmotorbevestiging boven in de schacht is bezweken. Hierdoor konden de spindel en de tornmotor, die in normaal bedrijf stationair blijven, gaan meedraaien met de aandrijving. De tornmotor sloeg hierdoor de twee bovenste panelen van de schachtbeplating los, die daardoor naar beneden zijn gevallen en het slachtoffer hebben geraakt.

Conclusie en hoe te voorkomen

De fabrikant heeft aansluitend aan een onderzoek dat werd uitgevoerd door het Liftinstituut besloten om de constructie van de tornmotorbevestiging stabiel te maken. Een externe fixatie tegen het meedraaien van de tornmotor (breukbeveiliging) kan het restrisico op het meedraaien van de tornmotor verder minimaliseren.